

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

*Кафедра годівлі тварин та технології кормів ім. П.Д. Пшеничного*

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Факультет ветеринарної медицини

«4» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

**ГОДІВЛЯ ТВАРИН (скорочений термін навчання)**

|                   |                                                                                            |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Галузь знань      | 21 «Ветеринарія»                                                                           |
| Спеціальність:    | 211 – Ветеринарна медицина                                                                 |
| Освітня програма: | «Ветеринарна медицина»                                                                     |
| Факультет:        | Ветеринарної медицини                                                                      |
| Розробник:        | Іван БАЛАНЧУК<br>доцент кафедри годівлі тварин та технології кормів<br>ім. П.Д. Пшеничного |

**Київ – 2025 р.**

**Опис навчальної дисципліни** навчальна практики дає можливість студентам закріпити, розширити та поглибити теоретичні знання, сформувати у студентів системи навичок з годівлі тварин, планування та складання річних потреб в кормах та кормових добавках.

| Галузь знань, спеціальність, освітній рівень                                                 |                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Освітній рівень                                                                              | Магістр                    |
| Спеціальність                                                                                | 211 - Ветеринарна медицина |
| Спеціалізація                                                                                | Ветеринарна медицина       |
| Характеристика навчальної дисципліни                                                         |                            |
| Вид                                                                                          | обов'язкова                |
| Загальна кількість годин                                                                     | 25                         |
| Кількість кредитів ECTS                                                                      | 0,83                       |
| Кількість змістових модулів                                                                  |                            |
| Форма контролю                                                                               | залік                      |
| Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання                                    |                            |
|                                                                                              | скорочений термін навчання |
| Рік підготовки                                                                               | <u>2</u>                   |
| Семестр                                                                                      | <u>4</u>                   |
| Лекційні заняття                                                                             |                            |
| Практичні заняття                                                                            | -                          |
| Лабораторні заняття                                                                          |                            |
| Самостійна робота                                                                            |                            |
| Навчальна практика                                                                           | 25 год.                    |
| Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента – | 25 год.                    |

## **1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни.**

**Метою навчальної практики** дисципліни є надання майбутнім спеціалістам знань організації науково обґрунтованої годівлі; технології заготівлі кормів; користування автоматизованими системами розробки раціонів та планування річної потреби в кормах та кормових засобах; ознайомлення студентів з передовими системами що використовуються в годівлі тварин.

### **Набуття компетентностей:**

**Інтегральна компетентність (ІК)** Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

### **Загальні компетентності (ЗК)**

- 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

### **Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)**

- 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності

### **Програмні результати навчання**

- 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
- 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
- 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

## **2. Базы навчальної практики**

Навчальна практика з дисципліни «Годівля тварин» ОС «Магістр» для студентів спеціальності «Ветеринарна медицина» проводиться в НУБІП України на кафедрі годівлі тварин і технології кормів ім. П.Д. Пшеничного факультету тваринництва та водних біоресурсів та навчальних, навчально-науково-виробничих лабораторіях та виставкових павільйонах факультету тваринництва та водних біоресурсів; на базі науково-дослідних господарств..

## **3. Організація проведення навчальної практики**

Навчальна практика з дисципліни «Годівля тварин» проводиться для студентів факультету ветеринарної медицини 2 курсу в 4 семестрі з метою формування практичних навиків з дисципліни.

Навчальна практика з дисципліни «Годівля тварин» у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регламентується наступними положеннями:

- Про організацію освітнього процесу в НУБІП України від 26.04.2023р.
- Положення про підготовку магістрів в НУБІП України від 23.02.2022р.
- Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБІП України від 26.02.2020р.
- Порядок проведення лабораторних та практичних занять у навчальних (навчально-науково-виробничих) лабораторіях НУБІП України від 26.02.2020р.

Згідно з навчальним планом для ОС «Магістр» спеціальності 211 – «Ветеринарна медицина» навчальна практика дисципліни «Годівля тварин» передбачена тривалістю 1 тиждень та в обсязі 25 годин.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра годівлі тварин та технології кормів ім. П.Д. Пшеничного. На початку практики студенти проходять інструктаж з охорони праці.

Контроль за роботою студентів під час навчальної практики здійснює керівник практики. Студент при проходженні навчальної практики повинен згідно з вимогами програми практики оформити письмовий звіт про

проходження навчальної практики, представивши його на кафедру годівлі тварин та технології кормів ім. П.Д. Пшеничного та своєчасно скласти залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання та навички.

#### 4. Програма та структура навчальної практики

| №<br>п/п      | Тема і зміст занять                                                                                                                            | Кількість годин |           |                      |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|----------------------|
|               |                                                                                                                                                | Всього          | із них    |                      |
|               |                                                                                                                                                |                 | аудиторні | самостійна<br>робота |
| 1.            | Заготівля, облік і зберігання кормів у господарстві. Планування річної потреби господарства в кормах. Облік запасів грубих і соковитих кормів. | 5               | 5         | 0                    |
| 2.            | Використання інформаційних технологій для забезпечення повноцінного живлення жуйних тварин.                                                    | 5               | 5         | 0                    |
| 3.            | Використання інформаційних технологій для забезпечення повноцінного живлення моногастричних тварин.                                            | 5               | 5         | 0                    |
| 4.            | Технологія підготовки кормів до згодовування. Види обладнання для годівлі і напування тварин та його використання. Підготовка звіту.           | 5               | 5         | 0                    |
| 5.            | Режим і техніка годівлі тварин, методи контролю повноцінності годівлі, вивчення документації з обліку кормів на фермі. Захист звітів.          | 5               | 5         | 0                    |
| <b>Всього</b> |                                                                                                                                                | <b>25</b>       |           |                      |

## **Індивідуальні завдання**

Відповідно до умов індивідуального завдання виконати розрахункову роботу з годівлі тварин. Відповідно до умов завдання розробити за допомогою спеціалізованих комп'ютерних програм раціон, або рецепт комбікорму і розрахувати на його основі річну потребу в кормах та кормових добавках для господарства.

### **5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:**

- розрахункові роботи;
- захист звіту;
- залік.

### **6. Методи навчання:**

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод;
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- екскурсії;
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

### **7. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів:**

- комп'ютерні програми для розрахунку раціонів (Корм оптима, Тауріnum);
- вимірювальне обладнання (мірні стрічки, рулетки, ваги);
- обладнання для подрібнення та змішування кормів;
- комплекти сит (пенсинвалькі, лабораторні);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми та інша література.

### **8. Оцінювання результатів навчання.**

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Загальна оцінка підсумків роботи студента має сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики;
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;

- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентами навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою (зараховано або не зараховано) і враховує наступні блоки:

| Вид роботи | Оформлення матеріалів практики | Зміст матеріалів практики | Захист практики | Всього    |
|------------|--------------------------------|---------------------------|-----------------|-----------|
| Сума балів | 20                             | 50                        | 30 балів        | 100 балів |

Кожен блок оцінюється окремо та сумується для виведення підсумкової оцінки. Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт або несвоєчасно його представив, не дотримувався вимог практики й отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, вважається таким, який не виконав навчального плану.

Оцінювання знань студента за результатами проходження навчальної практики відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

| Рейтинг здобувача вищої освіти, бали | Оцінка національна за результати складання |               |
|--------------------------------------|--------------------------------------------|---------------|
|                                      | екзаменів                                  | заліків       |
| 90-100                               | Відмінно                                   | Зараховано    |
| 74-89                                | Добре                                      |               |
| 60-73                                | Задовільно                                 |               |
| 0-59                                 | Незадовільно                               | Не зараховано |

## 9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2690> );

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

### **10.Рекомендовані джерела інформації**

1. Годівля сільськогосподарських тварин/ Г.В Проваторов, В.О Проваторова – Суми: Університетська Книга, 2022. – 575 с.
2. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / І.І.Ібатуллін, Ю.Ф.Мельник, В.В.Отченашко та ін. – Житомир: ПП «Рута», 2015. – 432 с.
3. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник /В.С. Бомко, С.П. Бабенко, О.Ю. Москалик. – К., 2010 – 278с.
4. Зошит для лабораторних робіт з дисципліни «Годівля тварин». Напрямок підготовки «Ветеринарна медицина» К.: Компринт, 2025. – 99 с.
5. Електронний навчальний курс:  
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2690>

### **Додаткова література**

6. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / За ред. В.І. Левченко. Біла Церква. 2017. 544 с
7. Теорія і практика нормованої годівлі великої рогатої худоби: [Монографія] за ред. В.М.Кандиби, І.І.Ібатулліна, В.І.Костенко. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 860 с.
8. Внутрішні хвороби тварин: практикум / [М. І. Цвіліховський, Н. І. Бойко, С. І. Голопура та ін.]; за ред. М.І. Цвіліховського К.: ЦП КОМПРИНТ, 2023. 240 с.
9. Превентивні технології забезпечення здоров'я дрібних домашніх і екзотичних тварин. Навчальний посібник / [М.І. Цвіліховський., С.І. Голопура, Н.Г. Грушанська та ін]; за ред. М.І.Цвіліховського К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2022. 438 с.
10. Баланчук І.М. Аліментарний ацидоз // The Ukrainian Farmer. – 2015. – № 2. (62) – С. 164-166.
11. Баланчук І.М., Сірик О.В. Вітамінне та мінеральне живлення корів // Молоко і ферма – 2018. - №4. (47) – С. 88-89.
12. Ібатуллін І.І., Баланчук І.М., Уманець Д.П., Яценко О.В., Уманець Р.М. Протеїнове та енергетичне живлення качок ( в 3 томах) К.: ЦП "Компринт", 2016. - 2400 с.
13. Mykhailo Sychoy, Dmytro Umanets, Ruslana Umanets, Igor Ilchuk,Ivan Balanchuk, Tetiana Holubieva. Functional nutrition for rabbits /Monograph/ – Prague, OKTAN PRINT s.r.o, 2022 - 618 p. Посилання:  
<https://www.oktanprint.cz/p/functional-nutrition-for-rabbits/>

14. Сичов М.Ю., Баланчук І.М., Уманець Д.П., Уманець Р.М., Ільчук І.І., Голубєва Т.А., Пітера В.О., Вознюк Р.Р., Protein nutrition of quails /Monograph/ – Prague, OKTAN PRINT s.r.o, 2024 - 590 p.
15. Сичов М.Ю., Пітера В.О., Ільчук І.І., Баланчук І.М., Голубєва Т.А., Вознюк Р.Р., Уманець Д.П., Шостя А.М., Усенко С.О. Огляд ролі глутамату та глутаміну в сучасному свинарстві. Scientific Progress & Innovations. 2024. No 27 (4). С. 109–114. DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.04.18>
16. Sychov, M. Y., Ilchuk, I. I., Balanchuk, I. M., Umanets, D. P., Holubieva, T. A., Pitera, V. O., & Vozniuk, R. R. (2024). PROTEIN SOURCES IN PIG FEEDING: AN OVERVIEW. Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Livestock, (4), 41-51. <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2024.4.6>
17. Sychov, M., Umanets, D., Balanchuk, I., Umanets, R., Ilchuk, I., & Holubieva, T. (2024). Effect of feeding Artemisia capillaris on egg production and egg quality in quail. Animal Science and Food Technology, 15(1), 105-120. <https://doi.org/10.31548/animal.1.2024.105>